

MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

S.T.O. PRIM IMHALLEF

SILVIO CAMILLERI

Seduta tat-8 ta' Mejju, 2015

Numru 77/2013

Il-Pulizija

(Spettur Bernard Charles Spiteri)

vs

Jomic Calleja

Il-Qorti,

1. Rat l-akkuża dedotta kontra l-imputat Jomic Calleja, detentur tal-karta tal-identità bin-numru 565185M quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Għawdex) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali:

Talli nhar l-25 ta' Jannar 2013, u f' xi ħin bejn il-ħamsa u kwart ta' filgħaxija (5.15 p.m.) u s-sebgha ta' filgħaxija (7.00 p.m.) waqt li kien qiegħed ġewwa r-Rabat, Għawdex u / jew fil-vicinanze –

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Iffalsifika xi biljett tal-flus jew mexxa biljett tal-flus falsifikat, liema biljett tal-flus falsifikat huwa tal-valuta Euro, li kien jaf li hu falsifikat u dan bi ksur tal-artikolu 45 tal-Kap. 204 tal-Liġijiet ta' Malta.
  2. U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi, mingħajr awtorità legali jew mingħajr skuża leġittima jew raġonevoli xtara jew irċieva mingħand xi persuna jew kellu fil-pussess tiegħu, biljett tal-flus valuta Euro falsifikat, meta kien jaf li l-istess huwa ffalsifikat bi ksur tal-artikolu 46 tal-Kap. 204 tal-Liġijiet ta' Malta.
  3. U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi, naqas milli jħares xi waħda, jew iktar minn waħda, mill-kundizzjonijiet imposti fuq mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta), bħala Qorti Istrutturja, Maġistrat Dottor M. Hayman LL.D. nhar it-3 ta' Marzu 2011, wara li ngħata l-ħelsien mill-arrest taħt diversi kundizzjonijiet, fosthom li ma jikkommettix delitti ta' natura volontarja.
  4. U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi rrenda ruħu reċediv ai termini tal-artikolu 49 u 50 tal-kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, wara li kien gie misjub ħati permezz ta' diversi sentenzi mogħtija mill-Qrati ta' Malta, liema sentenzi saru definittivi u ma jstgħux jiġu mibdula.
2. Rat is-sentenza tal-Onorabbli Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) mogħtija fit-2 ta' Frar, 2013, fejn il-Qorti sabet lill-imputat ħati tal-akkużi kif dedotti, b'dana illi t-tieni akkuża hija kompriża u involuta fl-ewwel akkuża u in vista tal-verbal magħmul mid-Difiża dwar l-ammissjoni, wara li rat l-artikolu 45(1) fil-proviso tiegħu tal-Kap 204, qieghdet lill-imputat fuq ordni ta' probation a tenur tal-artikolu 7 tal-Kap 446 u dana għal perjodu ta' tlett (3) snin b'effett mid-data tas-sentenza filwaqt li rigward it-tielet akkuża, immultatu għall-ammont ta' mitejn ewro (€200) u rigward ir-raba' akkuża ta' reċediva, wara li rat l-artikolu 49 u 50 tal-Kap 9, għal multa ta' ħames mitt ewro (€500) u fuq talba tad-Difiża għal żmien għall-ħlas, il-Qorti ikkonċediet żmien tlett (3) xhur mid-data tas-sentenza sabiex isir il-pagament taż-żewġ multi imposti; fl-aħħarnett ordnat d-distruzzjoni tal-flus foloz li ġew ikkonfiskati u ordnat ukoll notifika tas-sentenza lill-Gvernatur tal-Bank Ċentrali.
3. Rat ir-rikors tal-appell tal-Avukat Ġenerali minnu pprezentat fid-19 ta' Frar, 2013 fejn talab lil din il-Qorti jogħoġobha tannulla u tħassar is-sentenza fuq imsemmija tat-2 ta' Frar 2013 u ai termini tal-artikolu 428(3) tal-Kodiċi Kriminali tgħaddi biex tiddeċiedi l-kawża mill-ġdid fuq il-meritu u ssib lill-imputat appellat ħati tal-imputazzjonijiet kollha miġjuba kontra tiegħu u tinfliggi fuqu dik il-piena komplessiva xierqa skont il-Liġi.

4. Rat l-atti kollha tal-kawża nkluzi l-provi kollha prodotti quddiem l-ewwel Qorti fosthom id-depożizzjonijiet tax-xhieda mismugħa u d-dokumenti esebiti u semgħet lill-partijiet jittrattaw l-appell.
5. Fl-atti tal-proċess fl-ewwel istanza jinsab reġistrat li “l-imputat qed jammetti l-akkużi miġjuba fil-konfront tiegħu u dan wara li l-Qorti tagħtu żmien konsiderevoli sabiex jikkonsidra l-istess”. In vista ta’ din l-ammissjoni, l-prosekuzzjoni ma pproduċiet ebda provi oħra flief li l-uffiċjal prosekutur qara’ l-akkuża u kkonfermaha bil-ġurament, esebixxa estratt tat-twelid tal-imputat, l-fedina penali tiegħu, okkorrenza Dok. C u stqarrija tal-imputat dok. D. Ġie reġistrat ukoll li “Id-difiża għar-rigward l-att tal-akkuża nru. 1, u dana fir-rigward tal-ksur tal-artikolu 45 tal-Kap. 204 tal-Liġijiet ta’ Malta, għandu japplika il-proviso tal-istess artiklu peress illi l-ammissjoni saret fiċ-ċirkustanzi partikolari li l-akkużat prezenta l-flus kontanti tal-E100 Bill meta fil-parti l-kbira tal-ħlas huwa kien għamel minn kollox biex jara li ma kienux foloz.” Żdied jiġi verbalizzat “Illi għalhekk anke wkoll peress illi l-akkużat ikkopera bis-sħiħ mal-Pulizija fl-investigazzjoni u sa anke irritorna l-oġġett li nxtara bil-flus soġġett ta’ din l-imputazzjoni, l-IPhone 5 li rritorna lura preżenzjalment mingħand min inxtara seduta stante.” Wara dawn il-verbali sar verbal ieħor li jgħid li “Il-Prosekuzzjoni tikonferma il-verbal tad-difiża u dan ai fini tal-piena indikata fil-proviso tal-art. 45 ġia indikat aktar il-fuq.”
6. Dan hu l-istat tal-provi. L-istqarrija tal-imputat esibita fil-proċess ma giet konfirmata bil-ġurament minn ħadd mill-uffiċjali tal-pulizija li rċevewha u għalhekk ma tistax tittieñed bħala prova tal-kontenut tagħha. L-istess japplika għall-okkorrenza. Il-prosekuzzjoni ma pproduċiet ebda xhud.
7. In vista tal-ammissjoni tal-imputat, għalhekk, iżda salv il-verbali li dwarhom kien hemm qbil bejn il-prosekuzzjoni u d-difiża, l-uniċi fatti li jitqiesu pruvati huma dawk li jemerġu mill-imputazzjonijiet li ġew ammessi. U cioe’, li fil-25 ta’ Jannar 2013 għall-ħabta ta’ bejn il-5.15 pm u s-7.00 pm l-imputat kien ġewwa r-Rabat Għawdex u jew fil-viċinanzi u hemm iffalsifika biljett tal-flus tal-valuta Euro jew mexxa l-istess biljett falz li kien jaf li hu falsifikat meta kien jaf li hu falsifikat. Inoltre, l-imputat mingħajr awtorita’ legali jew mingħajr skuża legittima jew raġonevoli xtara jew irċieva jew kellu fil-pussess tiegħu biljett tal-

flus f'valuta Euro meta kien jaf li huwa ffalsifikat. Mill-ammissjoni tiegħu jirriżulta wkoll li l-imputat kiser xi waħda mill-kundizzjonijiet imposti fuq mill-Qorti tal-Magistrati bħala Qorti Istrutturja wara li ngħata l-ħelsien mill-arrest u li rrenda ruħu reċidiv skont l-artikolu 49 u 50 tal-Kodiċi Kriminali.

Ikkunsidrat:

8. L-aggravji tal-appellant jikkonsistu sostanzjalment fis-segwent:

1. is-sentenza appellata hija nulla minħabba li naqset milli ssemmi l-artikoli tal-liġi li jikkontempla r-reat relattivament għat-tielet imputazzjoni li tagħha l-imputat instab ħati;
2. meta giet biex teroga l-piena għall-ewwel imputazzjoni l-ewwel qorti erronjament applikat il-proviso tal-artikolu 45(1) tal-Kap 204 għaliex minkejja dak verbalizzat mill-prosekuzzjoni u d-difiża l-imputat ma kienx għamel il-prova fuq bilanċ ta' probabilitajiet li huwa ma kienx jaf li l-biljett f'valuta Euro kien iffalsifikat tant li fl-istqarrija tiegħu jikkontradiċi dak li għie verbalizzat peress li l-imputat stqarr li huwa basar li setgħu kienu foloz;
3. in parti l-piena erogata ma kienetx fix-xorta jew fil-kwantita' tagħha dik ikkontemplata fil-liġi u dan peress li darba li l-Qorti sabet li l-imputat appellat kien reċidiv ma setgħetx tagħti piena ta' multa iżda kellha żżid il-piena bi grad
4. fiċ-ċirkostanzi l-piena imposta kienet waħda miti wisq trattandosi ta' persuna li hi pluri-reċidiva

Ikkunsidrat:

9. In kwantu għall-ewwel aggravju dan jirriżulta kjarament fondat peress li s-sentenza appellata hija nieqsa minn wieħed mir-rekwiżiti li għandu jkollha sentenza skont l-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali peress illi għalkemm sabet ħtija tat-tielet imputazzjoni naqset milli ssemmi l-artikolu tal-Kodiċi Kriminali jew ta' kull liġi oħra li jikkontempla ir-reat. L-artikolu rilevanti kellu jkun l-artikolu 579 tal-Kodiċi Kriminali u peress li dan in-nuqqas dejjem għie meqjus bħala wieħed ta' xorta sostanzjali il-Qorti, għat-tenur tal-artikolu 428(3) tal-

Kodiċi Kriminali qiegħdha tħassar is-sentenza appellata u ser tiddeċiedi l-kawża fuq il-mertu kif dettat mill-istess dispożizzjoni tal-liġi mingħajr tneieġa li tindirizza l-aggravji l-oħra tal-appellant Avukat Ġenerali għalkemm ser iżzommhom quddiemha fil-kunsiderazzjonijiet tagħha.

- 10.** Jirriżulta li l-imputat appellat, legalment assistit permezz tad-difensur tiegħu, fl-ewwel seduta quddiem l-ewwel Qorti fit-2 ta' Frar 2013 ammetta l-akkużi miġjuba fil-konfront tiegħu u dan wara li l-Qorti tagħtu żmien konsiderevoli sabiex jikkonsidra l-istess. Fil-kors normali tal-proċeduri dan kien ifisser li l-imputat kien qiegħed jaċċetta bħala pruvati ċ-ċirkostanzi kollha tar-reati li bihom kien imputat kif dawn kienu ġew dedotti fit-taħrika u għalhekk ifisser, rigward l-ewwel imputazzjoni, li kien qiegħed jaċċetta bħala pruvat li meta ffalsifika jew mexxa l-biljett ta' flus imsemmi fl-ewwel imputazzjoni huwa "kien jaf li hu ffalsifikat" kif jingħad fl-imputazzjoni. Sa hawn kien kollox ċar u limpidu.
- 11.** Minnufih wara l-verbal li bih ġiet registrata l-ammissjoni tal-imputat, iżda, sar il-verbal fuq riprodott da parti tad-difiza li bih rriteniet li għandu japplika l-proviso tal-artikolu 45 tal-Kap 204, u cioè' r-riduzzjoni tal-parametri tal-piena applikabbli għal dawk ta' minn xahrejn sa tlett snin priġunerija "meta biljett tal-flus falsifikat jitmexxa minn persuna li tipprova li fiż-żmien li fih ġie f'idejha jew fil-pussess tagħha ma kienitx taf li kien fasifikat". Sa hawn ma nbidilx wisq mill-pożizzjoni legali kreata minnufih qabel l-istess verbal għaliex dan il-verbal ma kienx jammonta għal xejn aktar minn sottomissjoni mid-difiza dwar il-piena applikabbli.
- 12.** Il-verbal tad-difiza, iżda, ġie minnufih segwit b'verbal ieħor li fih jingħad li "Il-Prosekuzzjoni tikkonferma il-verbal tad-difiza u dan ai fini tal-piena indikata fil-proviso tal-art. 45 ġia indikat aktar il-fuq." U allura jrid jiġi determinat l-effett ta' dan il-verbal wara l-ammissjoni inkondizzjonata tal-imputat kif tirriżulta registrata fl-atti tal-proċess.
- 13.** Din il-Qorti kif preseduta ġia kellha okkażżjoni tispjega r-relazzjoni bejn id-dispożizzjoni prinċipali tal-artikolu 45(1) tal-Kap. 204 u l-proviso tiegħu¹. Il-

---

¹ App. P v Peter Paul Azzopardi, 10/6/2011

konsapevolezza li trid tiġi pruvata għall-ħtija tar-reat kif jirriżulta mid-dispożizzjoni prinċipali tal-artikolu 45(1) u l-konsapevolezza li dwarha jtkellem il-proviso għall-istess subinċiż jirrigwardaw mument diversi tad-dinamika tal-fatti. Il-konsapevolezza meħtieġa għall-prova tal-ħtija tar-reat skont id-dispożizzjoni prinċipali tirrigwarda l-mument li l-awtur “jiffalsifika jew imexxi biljett tal-flus falsifikat” (sottolinear tal-Qorti) mentri l-konsapevolezza li dwarha jtkellem il-proviso tirrigwarda l-mument preċedenti l-ispacċjar u tirrigward l-piena għar-reat. Id-dispożizzjoni prinċipali tal-artikolu 45(1) tolqot il-ħtija kemm ta' min iffalsifika l-biljett ta' flus (li allura neċessarjament kien jaf li l-biljett li qed jispacċja kien iffalsifikat) kif ukoll dik ta' min jispacċja biljett falsifikat li allura seta' ma kienx jaf li kien falsifikat meta rċevieh u għalhekk l-ammissjoni tal-ħtija tar-reat taħt l-istess artikolu ma teskludix il-prova taċ-ċirkostanza prevista fil-*proviso*.

14. Wara l-ammissjoni da parti tal-imputat il-prosekuzzjoni ma pproduċiet ebda provi ħlief għall-istqarrija tal-imputat u l-kopja tal-okkorrenza. L-Avukat Ġenerali in sostenn tal-appell tiegħu jinsisti ħafna fuq dak li allegatament jingħad fl-istqarrija mill-imputat. Kif ġia rilevat, izda, l-istqarrija tal-imputat ma ġiet konfermata bil-ġurament minn ħadd mill-uffiċjali tal-pulizija li rċeviha u għalhekk ma tistax tittieħed bħala prova tal-kontenut tagħha. L-istess japplika għall-okkorrenza. Il-Qorti hi għalhekk limitata għal dak li jirriżulta mill-verbali tal-kawża.
15. Meta d-difiża invokat l-applikazzjoni tal-*proviso* dan kien ifisser li qed issostni li l-ammissjoni kienet qed tillimitha għall-ispacċjar u mhux ukoll għall-falsifikazzjoni. Dan setgħet tagħmlu għaliex ir-reat dedott fl-imputazzjoni kien dedott fl-alternattiv “iffalsifikajt...jew mexxejt...” (sottolinear tal-Qorti). Meta l-prosekuzzjoni kkonfermat “il-verbal tad-difiża ai fini tal-piena indikata fil-proviso tal-art. 45” dan kellu l-effett li l-prosekuzzjoni kienet qed taqbel li l-imputazzjoni tiġi ristretta għall-ispacċjar u kienet qed taqbel ukoll li l-imputat kien ipprova li fiż-żmien li l-biljett ta' flus ffalsifikat ġie f'idejh jew fil-pussess tiegħu huwa ma kienx jaf li l-biljett kien falsifikat. F'dan l-istadju tal-appell din il-Qorti ma tistax tiddisturba l-parametri tal-imputazzjoni kif arginata mill-prosekuzzjoni fl-ewwel istanza u għalhekk din il-Qorti ma tistax ħlief tikkonkludi li l-imputat ġie pruvat ħati tal-ewwel imputazzjoni b'dan li fiż-żmien

li l-biljett ta' flus falsifikat gie f'idejn jew fil-pussess tal-imputat huwa ma kienx jaf li l-biljett kien falsifikat.

16. In kwantu għall-imputazzjonijiet l-oħrajn dawn ukoll ġew pruvati bl-ammissjoni tal-imputat. Il-Qorti, iżda, ma tifhimx eżatt x'riedet tgħid l-ewwel Qorti meta rriteniet li it-tieni imputazzjoni hi kompriża u involuta fl-ewwel akkuża għaliex il-kunċett ta' kompriż u involut isib it-tfaddim tiegħu fil-kuntest ta' meta persuna tinstab mhux ħatja tar-reat dedott iżda ħatja ta' reat inqas gravi iżda kompriż u involut f'dak dedott; li ma hux il-każ hawn. Jidher li dan il-kumment il-Qorti għamlitu in konnessjoni ma kunsiderazzjonijiet rigwardanti l-piena. Ma hemmx dubbju li ma jeżistix konkors formali jew ideali bejn ir-reat fl-ewwel imputazzjoni u dak fit-tieni imputazzjoni peress li għall-kummissjoni tar-reat fit-tieni imputazzjoni kienet meħtieġa determinazzjoni ġdida separata u distina minn dik li kkonsmat ir-reat fl-ewwel imputazzjoni. Tant li persuna tista' tircievi biljett falsifikat mingħajr ma neċessarjament tispacċjah. Jidher li l-ewwel Qorti seta' kellha f'rasha dak previst fl-artikolu 17(1)(h) tal-Kodiċi Kriminali rigward reat li jservi bħala mezz biex isir reat ieħor u din il-Qorti hekk ser tikkunsidra r-reat fit-tieni imputazzjoni b'relazzjoni mar-reat fl-ewwel imputazzjoni.

17. In kwantu għar-reat fit-tielet imputazzjoni, u cioè dak talli naqas milli jħares xi waħda jew iktar mill-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Maġistrati wara li ngħata l-ħelsien mill-arrest taħt diversi kundizzjonijiet, l-artikolu tal-liġi li jikkontempla r-reat huwa l-artikolu 579(2) tal-Kodiċi Kriminali fejn il-piena komminata hi dik tal-multa jew ta' prigunerija għal żmien ta' mhux aktar minn sitt xhur, jew għal multa u prigunerija flimkien u l-ammont stabbilit fil-ħelsien mill-arrest taħt garanzija jista' jiġi konfiskat favur il-Gvern ta' Malta.

18. Il-Qorti sejra issa tagħmel il-kunsiderazzjonijiet dwar il-piena fid-dawl tas-sejbien ta' ħtija kif hawn premess u fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet l-oħra relevanti premessi. Il-fedina penali tal-imputat ma hix waħda edificanti u di fatti fl-2004 nstab ħati ta' reati kontinwati konnessi ma' droga inkluż traffikar, liema kundanna ġiet segwita b'oħrajn konnessi ma' użu ta' marki b'qerq u ksur tad-drittijiet ta' awtur, reati dwar it-Taxxa tal-Valur Miżjud, sewqan negligenti, ta' reat kontinwat konness ma' kontrafazzjoni ta' apparat, reat konness ma'

kaċċa illegali, kif ukoll riċetazzjoni u ksur tal-kundizzjonijiet tal-ħelsien mill-arrest. Fid-dawl ta' dawn il-preċedenti li timmanifesta kondotta refrattarja u spavalda fil-konfront tal-liġi u nuqqas ta' rieda da parti tal-appellant sabiex jikkoreġi l-imġieba tiegħu u jikkonforma ruħu mal-liġi din il-Qorti hi tal-fehma li is-sejbien ta' ħtija f'din il-kawża timmerita li tiġi punita b'perjodu ta' prigunerija peress li l-imputat ġia ripetutamente fil-passat ingħata l-benefiċċju ta' liberta' kundizzjonata iżda jidher li dan ma pproduciex ir-riżultat awspikat li l-imputat jimmodifika l-atteġġjament tiegħu anzi fil-kors ta' dawn il-proċeduri irriżulta li l-imputat ħarab minn dawn il-Gzejjer u ġie ritornat Malta biss b'riżultat ta' proċeduri wara l-ħruġ ta' mandat ta' arrest Ewropew. Il-Qorti, iżda, għall-finijiet ta' piena ser tiegħu kunsiderazzjoni wkoll tal-fatt li l-Iphone li xtara l-imputat bil-flus falsifikati ġie ritornat lill-persuna li minn għandha kien xtrah.

Għaldaqstant, din il-Qorti tħassar is-sentenza appellata, u wara li rat l-artikoli 45(1) proviso u 46 tal-Kap. 204, u l-artikoli 17(b)(h), 28A, 31, 49 u 50, u 579(2) tal-Kodiċi Kriminali ssib lill-imputat appellat ħati tal-imputazzjonijiet kollha dedotti kontrih u tikkundanna għall-piena ta' prigunerija għal żmien sena. Il-Qorti torda l-konfiska favur il-Gvern ta' Malta ta' kull ammont stabbilit fil-ħelsien mill-arrest taħt garanzija li għalih hemm riferenza fit-tielet imputazzjoni sakemm l-istess ammont ma ġiex ġia rilaxxjat favur l-istess imputat.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----